Ročník XXXVI/Číslo 2 Vyšlo 30. 9. 2026

- D I A L O G

Cena Kč 20,- Pro členy Demokratického klubu zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

Vážené členky, vážení členové Demokratického klubu. V tomto čísle najdete informace z činnosti našeho Klubu i další spřátelené akce.
Toto číslo je z velké části věnované knížkám, které je zajímavé si přečíst.
Máte stále možnost číst bulletin i na webových stránkách Demokratického klubu a také si ho odtamtud stáhnout. Jednou ročně shrne redakce nejzajímavější příspěvky do sborníku, který budeme kromě e-mailu rozesílat podle možností i poštou těm platícím, kteří si dosud e-mail nezřídili. Bude k dispozici především pro osobní odběr na setkáních Dk.
S přáním úspěšných dnů

Redakce, JN

CITÁT TOHOTO ČÍSLA

Pracujte na něčem, co je dobré, a ne jen proto, že to má šanci na úspěch.
Václav Havel, z výstavy na Mariánském n.

I. PŘÍSPĚVKY

JAK ROZUMĚT ČÍNSKÉ CIVILIZACI VE 21. STOLETÍ?

Setkání Dk v dubnu jsme věnovali přednášce prof,. Lomové, která proběhla v cyklu Věda na Hradě a je na webu pod tímto názvem Z diskuse nad obsahem přednášky vyplynuly otázky, které jsme paní profesorce poslali. Ona byla tak laskavá, že si našla chviličku na odpovědi:

Jak v Číně chápou pojem civilizace v současné době?

Dnes převažuje pojetí „civilizace“ jako opaku primitivnosti, „necivilizovanosti“ (civilizovaní lidé udržují pořádek, chovají se slušně, ...)

A ještě, mají teď přesnější překlady některých knih z euroamerické oblasti?

Ano, od 80. let vychází v Číně spoustu výborných překladů, převážně (ale nejen) z angličtiny. Beletrie i odborná literatura (historie, sociologie, psychologie atd.). Myslím, že vyšlo mnoho titulů, které buď u nás ještě nevyšly, nebo byly přeložené později. Kupodivu překládají i západní sinologickou literaturu, včetně například prací z literárních dějin.

A jak u jiných kulturních akcí?

Dnes se v Číně pěstuje činohra stejně jako u nás. A klasická hudba je také oblíbená, o popmusic nemluvě.

A pojetí byznysu je podobné jako u nás?

V principu ano, ovšem s tím, že mají velké potíže respektovat jakákoliv pravidla. Bysnys dělají tak, aby byl výhodný, a podvádějí, dokud to jde. Ne, že by se jinde nepodvádělo, ale v Číně je to přirozená součást podnikání.

Z čeho vznikla ta hrůza před žlutým nebezpečím? Číňani snad nikdy nebyli v Evropě?

„Žluté nebezpečí“ je záležitost hlavně konce 19. století a mělo to nějaké dobové souvislosti s německou politikou v Asii, už si nepamatuji podrobnosti. Také v USA si prožili protičínské nálady, vlastně ještě dřív, v polovině 19. století, a souviselo to s masivní čínskou imigrací. V současné době se mluví spíš o geopolitickém zápolení, nejsem si jistá, zda je to srovnatelné.

Nevím, zda je to pravda, ale mám pocit, že současná vláda Číny podporuje emigraci Číňanů do Evropy, ale třeba přesun do Severní Ameriky je určitě větší.

Zájem o emigraci do USA byl do nedávna enormní, to máte pravdu. Teď se to možná začíná měnit s americkou protipřistěhovaleckou politikou, nevím. Čínská vláda – byť komunistická – vystěhovalectví do ciziny nijak neomezuje, výjimkou jsou lidé perzekvovaní z politických důvodů. Chápe to tak, že Číňané usazení v zahraničí prospívají domácí ekonomice a také vytvářejí vazby propojující Čínu a Evropu.

Pokud jde o Afriku, tam zřejmě jde především o suroviny?

Ano, suroviny, ale také zlato a slonovina. Kromě toho čínská vláda v Africe investuje a posílá tam své dělníky i techniky, ale v některých zemích také pořádá poli-

cejní výcvik nebo zakládá sdělovací prostředky apod.
Děkujeme. Velmi si vážíme Vašeho rozhledu. Potěšilo nás, že jste si našla chvilku na odpovědi.

Z e-mailu paní profesorky pro Demokratický klub, květen 2026

KNÍŽKY PROF. POKORNÉHO

Od našeho člena prof. Pokorného, emeritního profesora gymnázia v České Lípě, jsme dostali několik knížek. Ty bych Vám ráda přiblížila, abyste věděli, o čem jsou a jestli si je budete chtít z Demokratického klubu vypůjčit, případně koupit v České Lípě u regionálního turistického informačního centra.

Prvou knížku, kterou Dk věnoval, popisuje na webu Krajské vědecké knihovny v Liberci takto:
Mou knihu Demoralizace nikdo nechtěl vydat. Rozebírám v ní případ, kdy komunistický režim zapříčinil smrt jednoho mého studenta, který zemřel v pouhých 22 letech. Pocházel ze Zákup a v jedné hospůdce zpíval Jdi domů Ivane! To v roce 1968 symbolizovalo výzvu, ať Rusové z Československa odejdou. Byli tam tehdy nějací sovětští důstojníci, někdo ho udal a soud ho odsoudil na čtyři měsíce nepodmíněně. To ho hodně sebralo. Pak byl vyloučen ze školy. Mohl nakonec jít jen na sklářské učiliště, i když měl daleko na víc. Před vánoci 1975 ho našli na pracovišti mrtvého. Měl vypít lučavku královskou. Pitva ukázala, že sám od sebe si to nemohl vzít, nikdo ale nic nevyšetřil. Jeho sestra s manželem a třemi dětmi musela v rámci programu „Asanace", vyhánění nepohodlných lidí, opustit Československo a odjela do Francie, kde žije dodnes. V knize mám tu smutnou trapnost a ubohost nejen doby, ale i mnohých lidí. Hemží se to udavači. Normalizace demoralizovala značnou část národa.

Druhá knížka, Psí ulička, o tom, co bylo a je, popisuje různé dojmy z toulání po světě, ale také třeba truhly, kde na dně hlídali namalovaní psi zlaťáky. Zamýšlí se nad nejrůznějšími událostmi dějin, nad kolektivizací zemědělství nebo nad rokem 1968 i nad různými osudy. A na konci se zamyslí nad zlem, kde násilí se stalo něčím stejným jako jít do kina či do kavárny. Dokážeme pojmenovat zlo a postavit se mu?…

Třetí kniha přibližuje Českolipsko v podivné době 1969-1989 (jak se o tom vyjadřuje místní tisk a archivy StB). Nevybíráme si dobu, v které chceme žít, historie dokládá, jak lidé byli zasaženi tím, co činili jiní kolem nich.

Jitka Nováková, září 2026

ZUZANA ČAPUTOVÁ – ERIK TABERY

Knížka rozhovorů s paní Čaputovou se týká především doby, kdy byla slovenskou prezidentkou. Odpovědi jsou tak upřímné a přesné, jako bychom byli účastníky hovorů, mnohdy zcela osobních. Dozvíme se třeba, že nejlépe se paní Čaputové přemýšlí ve sprše. Nebo jak prožívala útok na svůj dům. Ale nejvíc mne snad dojalo, jaký měla problém přijmout tu funkci v souvislosti s tím, že právě v té době se dozvěděla o nemoci své dcery. Nakonec se, hlavně po diskusi s lékaři, rozhodla, že funkci přijme. A svěřila se, že paradoxně jí to pomohlo v prvých dnech, kdy si uvědomila, že vlastně vystupovat jako prezidentka není tak složité, jako je podpora dcery. V době, kdy se musela vyrovnat se ztrátou otce, pomohla jí zase slova papeže. Hovořila i o podpoře semknuté rodiny. Takový barvitý obraz pozadí té doby nám rozhovory přinesou.
Samozřejmě je tam mnoho myšlenek o úskalích práce prezidentky.Jen vybírám své postřehy, další se dočtete přímo v knize.
Snažila se naslouchat potřebám lidí. Jistotu je důležité mít v sobě.
I protivníci v politice by se měli shodnout na základních demokratických hodnotách, jde o společný dialog.
Na otázku, zda má nějaký rituál pro štěstí, prozradila, že je to prosba o moudrost, užitečnost, pokoru – aby přijali mé poselství – a umět přijmout, co mne potká. Váží si zákonů, opírala se o Ústavní soud.
Zabývala se i otázkami klimatu.
Pokud jde o pohled žen - tvoří často sítě, které mohou pomáhat i proti šikaně.

Na otázku, co dělat proti zlu, měla odpověď: rozšiřovat prostor dobra.

Na závěr svého prezidentského období vytvořila video pro demokracii, které uzavřela: „Vím, že moje působení nebylo bezchybné, ale vždy v plném nasazení a věrné demokratickým hodnotám.“

Videa s paní prezidentkou si můžete prohlédnout na jejích webových stránkách.

Vypsala Jitka Nováková, září 2026

VÝSTAVA K 90. VÝROČÍ NAROZENÍ VÁCLAVA HAVLA

Na Mariánském náměstí v Praze jsou poutavé informace k různým místům v Praze, která se pojí s Václavem Havlem. Například Letiště Václava Havla, Národní třída, Karlovo náměstí a další.

A můžeme si tam přečíst i jeho citáty ve výtvarně pojatém umístění. jn

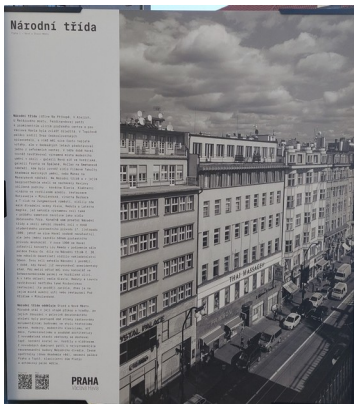

SYMPOSIUM DEMOKRACIE V 21. STOLETÍ

USTOUPÍ, NEBO OBSTOJÍ?

Přiblížíme řečníky a jejich témata:

Nadine Strossen: je to přední americká expertka na svobodu projevu a bývaládlouholetá prezidentka American Civil Liberties Union, kterou se stala jako nejmladší osoba v historii této organizace. Patří k výrazným obhájkyním názoru, že nejlepší odpovědí na nenávistné či extremistické projevy není cenzura, ale více svobodné diskuse a otevřená argumentace. Upozorňuje, že potlačování nepříjemných názorů může oslabovat schopnost společnosti se s nimi skutečně vypořádat. Je také zakládající členkou hnutí Feminists for Free Expression.

Téma: **Válka proti slovům: 10 argumentů proti svobodě projevu – a proč neobstojí**

Hrishikesh Joshi působí jako associate professor na Katedře filozofie Arizonské univerzity a je členem Centra pro filozofii svobody. Ve svém výzkumu se zaměřuje na normativní otázky na pomezí filozofie, politiky a ekonomie, zejména na epistemologické problémy v této oblasti. Zabývá se rovněž metaetikou a etickou teorií. Dříve působil na Bowling Green State University a jako postdoktorandský výzkumný pracovník na Michiganské univerzitě v Ann Arbor. Doktorát získal na Princetonské univerzitě pod vedením Gideona Rosena, Michaela Smithe a Philipa Pettita.

Téma: **Demokracie a akademická sféra**

Karel Janeček je zakladatelem Institutu H21 a autorem volebního systému D21. Doktorát ve finanční matematice získal na Univerzitě Carnegieho-Mellonových. Založil společnost RSJ, která se stala největším tvůrcem trhu na derivátových burzách. Působil jako výzkumník na Rakouské akademii věd a přednášel na Mate-

maticko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy. Svoboda je pro něj na vrcholu lidských hodnot a v současnosti se zabývá především ochranou svobody projevu proti snahám o její omezování. Je také zakladatelem Nadačního fondu pomoci a platformy Znesnáze21, Janeček Foundation, Nadačního fondu Neuron či projektu Leaders 21. Je spoluautorem inovativní vzdělávací hry pro výuku matematiky Mathesso a autorem filosofie AIM271.

Téma: **Rozšířená racionalita**

Yael Tamir je izraelská politická filozofka, vysokoškolská pedagožka a bývalá politička, která se dlouhodobě věnuje nacionalismu, populismu, sociální spravedlnosti a vzdělávací politice. Působí jako prezidentka Beit Berl College a zároveň vyučuje na Blavatnik School of Government při Oxfordské univerzitě. V minulosti byla izraelskou ministryní pro imigraci, ministryní školství i místopředsedkyní Knesetu. Je autorkou knih *Liberal Nationalism* a *Why Nationalism* a patří k výrazným hlasům v debatě o vztahu demokracie, národní identity a občanské společnosti.

Téma: **Může nacionalismus zachránit demokracii?**

Dietrich Murswiek je německý právník a emeritní profesor veřejného práva. Působil na univerzitách v Göttingenu a Freiburgu, kde se dlouhodobě věnoval ústavnímu právu a otázkám demokratického uspořádání státu. Doktorát získal prací o ustavující moci a jeho odborný zájem se v posledních letech soustředí zejména na ústavní otázky demokracie a svobody projevu.

Téma: **Boj proti dezinformacím – Jak DSA (Akt o digitálních službách) narušuje svobodu projevu**

Joan Barata je mezinárodně uznávaný expert na svobodu projevu, regulaci médií a digitálních platforem. Působí jako visiting professor na Faculdade de Direito – Católica no Porto a je členem Center for Law, Democracy and Society na Queen Mary University of London. V minulosti byl Senior Legal Fellow v projektu The Future of Free Speech na Vanderbilt University a působil také ve Stanford Cyber Policy Center. Spolupracoval s organizacemi jako UNESCO, Rada Evropy, OBSE nebo Organizace amerických států a má rovněž přímou zkušenost z mediální regulace jako bývalý generální tajemník Audiovizuální rady Katalánska.

Téma: **Nepřímá státní omezení svobody projevu, zejména využívání regulace platforem jako nástroje privatizované cenzury**

Daniel Hegedüs působí jako zástupce ředitele v Institut für Europäische Politik

(IEP) v Berlíně. Zároveň je seniorním hostujícím výzkumníkem při German Marshall Fund of the United States a přispívá také v rámci Institutu pro demokracii při Středoevropské univerzitě. Jeho výzkum se zaměřuje na úpadek demokracie a právního státu v Evropské unii, na propojení autokratizace se zahraniční politikou a na evropské a zahraniční záležitosti zemí Visegrádské skupiny. Je autorem více než 100 akademických a odborně-politických publikací a pravidelně přispívá do mezinárodních médií.

Téma: **Čelili volbám, které měly být "svobodné, ale nikoli spravedlivé" - a přesto drtivě zvítězili: Výzvy volební integrity v Maďarsku ve světle parlamentních voleb 2026**

Dalibor Vavruška působil přes 25 let jako investiční analytik a stratég v předních světových finančních institucích včetně Citigroup, ING a Credit Suise. Vedl mezinárodní týmy zaměřené na investiční výzkum v oblasti telekomunikací a digitálních technologií. Je držitelem mnoha prestižních ocenění za svou investičně analytickou a poradenskou činnost, jako například od časopisu Institutional Investor nebo agentury Thomson Reuters. Předpověděl řadu významnžch globálních změn trendů v digitálních technologiích včetně velkých korekcí akciových trhů v letech 2000 a 2008. V posledních letech se zabývá mimo jiné poradenskou činností v ekonomické, strategické, technologické i filozofické oblasti. Je také autorem knihy *Život v době robotů*.

Téma: **Rozšířená racionalita**

Na symposiu jsme dostali také knížku **O svobodě myšlení a slova** od Johna Stuarta Milla (Institute H212020).

Millův spis O svobodě bývá někdy označován za bibli liberalismu. Millova přesvědčivá obhajoba svobody slova a svobody člověka vůbec je stejně důležitá dnes jako byla před 160 lety. (Doc. JUDr.PhDr. Jan Wintr, Ph.D., ústavní právník)

Z programu symposia vybrala Jitka Nováková, září 2026

II. VÍTE, ŽE …

... **Milion chvilek** organizuje aktuální akce a můžete si nechat zasílat pravidelné informace: https://www.milionchvilek.cz/

... Chvilkařův průvodce demokracií vás určitě zaujme:
v=mJnTJL69zZc&list=PLpMam2F62wlwYPexYh86cFjsFfbRB-wSi
... **Paměť národa** https://www.pametnaroda.cz/
… 30**. konference Forum 2000 Praha | 11.–13. října 2026:**
https://www.forum2000.cz
... **Masarykova společnost** má informace zde: http://masarykovaspolecnost.cz
…**Síť k ochraně demokracie –** můžete se připojit zde:
https://www.ochranademokracie.cz/
…**Společnost A. Švehly** *https://www.antoninsvehla.cz*
... **Klub na obranu demokracie –** akce najdete zde: *https://klubod.cz/*
...**Knížku Demoralizace české společnosti,** kterou vydal vlastním nákladem Zdeněk Pokorný v r. 2021, si můžete na požádání zakoupit, podobně jako jeho další dvě knížky;
... **Masarykova demokratická akademie**: https://masarykovaakademie.cz/akce/
... **Rekonstrukce státu** https://www.rekonstrukcestatu.cz
… **Ekumenická akademie** má stránky ekumakad.cz

Jitka Nováková, září 2026

III. Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Pravidelná setkání členů a přátel Klubu k aktuálním politickým otázkám:

V září jsme diskutovali o přednášce **prof. Kateřiny Čapkové**
Rozpaky nad českým národním příběhem a inkluzivní výklad dějin, z cyklu Věda na Hradě. Přednáška je na webu a každý si ji může poslechnout. Výjimečně nefungovala dobře technika, proto další diskusi k tomuto tématu povedeme na příštím setkání.

Nezapomínejte prosím, že Vaše připomínky, poznatky i pochvaly k Dk jsou vítány. ***Bude také přínosem, když nám pošlete návrh na téma setkání Dk, které byste chtěli přednést, případně které by Vás zajímalo a měli bychom získat přednášejícího.***

VÝZVA ČLENŮM ANEB O PENÍZE JDE ČASTO AŽ V PRVNÍ ŘADĚ!

Vážené členky, vážení členové,

pokud jste ještě nezaplatili své ***klubové příspěvky*** za tento rok nebo dokonce ani za léta minulá, učiňte tak co nejdříve.

Máme ČÍSLO ÚČTU ve FIO bance: 2201878820/2010

O ***významu členských příspěvků*** jsme informovali v seriálu Demokratický klub v otázkách a odpovědích Dk-Dialog 3/2017, s. 3, kde je uvedena i jejich doporučená výše 500 Kč (nejnižší je 100 Kč) i kdo platí příspěvky pouze dobrovolně. Pokud platíte příspěvek bankovním převodem, nezapomeňte uvést jako variabilní symbol svoje členské číslo (případně Vám ho rádi sdělíme, obraťte se na správce členské základny, kontakty jsou uvedeny níže). Nepřikládáme složenky, číslo účtu Klubu je uvedeno výše a na konci každého Dk-Dialogu. ***Členům, kteří tuto svou povinnost po několik let neplní***, výkonná rada Klubu ***pozastaví další posílání klubového bulletinu poštou***.

Nebudeme používat rezervy Klubu na poštovné, které je stále vyšší.

Řada členů si přeje zasílat náš **bulletin** pouze v elektronické podobě. Pokud by to bylo i Vaše přání, sdělte nám to prosím na adresu *dklub@volny.cz* současně s uvedením přesné e-mailové adresy, na kterou je Vám možné materiály posílat. Můžete si domluvit i e-mailovou adresu např. rodinného příslušníka, velmi nám tím usnadníte činnost a sobě zajistíte přísun čerstvých informací. Děkujeme.

Výkonná rada Demokratického klubu

Pozvánky na setkání Dk

Sledujte prosím web a FB Dk, najdete tam většinu uskutečněných i plánovaných setkání; pozvánky rozesíláme pouze elektronicky. Pokud je nedostáváte, nemáme na Vás e-mailovou adresu. Sdělte nám prosím e-mailovou adresu, na kterou bychom Vám pozvánky mohli posílat.

Adresář podle činností aneb na koho se můžete obracet:

E-MAIL: DKLUB@VOLNY.CZ

Předsedkyně *Jitka Nováková*

Místopředsedové *Ondřej Wagner* (propagace a setkání Dk), *Valentýn Plzák*

Politická komise, předsedkyně *Soňa Chalupová*

Hospodářka *Ludmila Kaprasová*

Výkonná rada *Pavel Černý, Ludmila Kaprasová, Jitka Nováková, Petr Pavlík, Ondřej Wagner, Milan Zapletal*

Pozvánky na setkání *Pavel Černý*

Správa členské základny a skupina Dk pro jižní Čechy *M. Zapletal*

Skupina Dk pro severní Čechy *Petr Jirásek*
Web Dk *Petr Neugebauer, Jitka Nováková, Lenka Andrýsová, Petr Jirásek, Petr Pavlík*
Facebook Dk *Lenka Andrýsová, Jitka Nováková*
Dk-Dialog *redakční rada v tiráži*
Vydavatel: Demokratický klub, z.s., Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8.
|E-mail: dklub@volny.cz **Webová stránka:** http://www.demokratickyklub.cz
Demokratický klub můžete sledovat i na Facebooku a na Twitteru.
https://www.facebook.com/demokratickyklub/

Bankovní spojení Demokratického klubu:
FIO banka, číslo účtu 2201878820/2010
IBAN CZ23 2010 0000 0022 0187 8820 SWIFT/BIC FIOBCZPPXXX

Redakční rada: Zdeněk Kalvach (odpovědný redaktor), Radovan Jelínek, Jitka Nováková. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. 6759.

Příspěvky jednotlivých autorů, členů i nečlenů Dk, nemusejí vyjadřovat názory Klubu. Tyto jsou vyjádřeny pouze v oficiálních (číslovaných) stanoviskách Demokratického klubu.

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO
CITÁT
I.
PŘÍSPĚVKY
JAK ROZUMĚT ČÍNSKÉ CIVILIZACI VE 21. STOLETÍ?
KNÍŽKY PROF. POKORNÉHO
ZUZANA ČAPUTOVÁ – ERIK TABERY
VÝSTAVA K 90. VÝROČÍ NAROZENÍ VÁCLAVA HAVLA
SYMPOSIUM DEMOKRACIE V 21. STOLETÍ
USTOUPÍ, NEBO OBSTOJÍ?
II.
VÍTE, ŽE…
ÏII.
Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU